

Жанна Богдан

докторка психологічних наук, доцентка, Харківський національний економічний
університет ім. Семена Кузнеця, завідувачка кафедри психології та соціології;
Харків, Україна;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1560-9516>;

E-mail: Zhanna.Bogdan@hneu.net

ІМПЛІЦИТНІ ТЕОРІЇ НАРОЩУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУ ЯК РЕГУЛЯТИВНА SOFT SKILLS АДАПТАЦІЯ ТА ПСИХОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ОПИТУВАЛЬНИКА

Анотація: у статті здійснено теоретичне обґрунтування та емпіричний аналіз імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту як складової регулятивних soft skills у структурі психологічних ресурсів майбутніх фахівців. Проаналізовано сучасні наукові підходи до розуміння гнучких навичок як інтрапсихічних утворень, що забезпечують саморегуляцію діяльності, адаптивність і готовність до професійного розвитку. Обґрунтовано доцільність розгляду імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту як регулятивного механізму, що визначає ставлення особистості до навчальних труднощів, ролі зусиль та контролю над результатами діяльності. Представлено результати адаптації україномовної версії опитувальника імпліцитних теорій здібностей та аналіз його психометричних показників. Емпіричне дослідження проведено на вибірці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти різних спеціальностей. Отримані результати засвідчили достатній рівень внутрішньої узгодженості методики та можливість її використання для дослідження регулятивних soft skills у системі вищої освіти. Виявлено міжгрупові відмінності у вираженості імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту залежно від напрямку професійної підготовки, що підтверджує доцільність диференційованого підходу до розвитку гнучких навичок у здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: імпліцитні теорії інтелекту; нарощуваний інтелект; soft skills; регулятивні ресурси; психометричні показники; адаптація опитувальника; здобувачі вищої освіти.

Zhanna Bogdan

doctor of science in psychology, associate professor, Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics, head of the department of psychology and sociology;
Kharkiv, Ukraine;

E-mail: Zhanna.Bogdan@hneu.net

IMPLICIT THEORIES OF GROWING INTELLIGENCE AS REGULATORY SOFT SKILLS ADAPTATION AND PSYCHOMETRIC INDICATORS OF THE QUESTIONNAIRE

Abstract: the article provides a theoretical justification and empirical analysis of implicit theories of growing intelligence as a component of regulatory soft skills in the structure of psychological resources of future specialists.

© Жанна Богдан, 2026

It analyzes contemporary scientific approaches to understanding flexible skills as intrapersonal constructs that ensure self-regulation of activity, adaptability, and readiness for professional development. The expediency of considering implicit theories of growing intelligence as a regulatory mechanism that determines an individual's attitude to learning difficulties, the role of effort, and control over the results of activity is substantiated. The results of the adaptation of the Ukrainian-language version of the questionnaire on implicit theories of abilities and the analysis of its psychometric indicators are presented. An empirical study was conducted on a sample of first-level (bachelor's) higher education students of various specialties. The results obtained confirmed the sufficient level of internal consistency of the methodology and the possibility of its use for studying regulatory soft skills in the higher education system. Intergroup differences in the severity of implicit theories of incremental intelligence depending on the direction of professional training were revealed, which confirms the expediency of a differentiated approach to the development of flexible skills in higher education students.

Key words: implicit theories of intelligence; incremental intelligence; soft skills; regulatory resources; psychometric indicators; questionnaire adaptation; higher education students.

Zhanna Bogdan

An extended abstract of the paper on the subject of:

“Implicit theories of growing intelligence as regulatory soft skills adaptation and psychometric indicators of the questionnaire”

Problem setting. *The modern higher education system operates in conditions of constant socio-economic change, which necessitates a reorientation of educational outcomes from the acquisition of purely professional knowledge to the development of flexible skills that can ensure adaptability, professional mobility, and readiness for lifelong learning. In this context, soft skills are increasingly seen as intrapersonal constructs that integrate cognitive, motivational, and regulatory components of personality. Of particular importance among them are regulatory soft skills related to the ability of an individual to consciously manage their own activities, efforts, and attitude towards difficulties in the process of learning and professional development. One of the key psychological constructs that reflects these regulatory mechanisms is implicit theories of incremental intelligence, which determine an individual's perception of the changeability of abilities, the role of effort, and control over the results of activity. At the same time, in the*

domestic psychological space, the problem of operationalizing implicit theories of growth mindset in the structure of soft skills remains underdeveloped, and the lack of adapted Ukrainian-language psychodiagnostic tools complicates their systematic empirical study.

The study aims to adapt a questionnaire on implicit theories of growing intelligence and analyze its psychometric indicators in the context of considering this phenomenon as a regulatory soft skill in higher education applicants.

Recent research and publications analysis. *The analysis of recent research and publications indicates that soft skills are a fundamental psychological resource ensuring professional adaptability and competitiveness. While Ukrainian scholars emphasize the role of flexible skills in professional socialization and management under uncertainty, foreign discourse highlights them as essential intrapersonal constructs rather than secondary additions. Despite the established connection between*

implicit theories of incremental intelligence and persistence in the works of C. Dweck, their integration into a unified regulatory model within the national scientific space remains fragmented.

Regarding previously unsolved parts of the general problem, there is a lack of conceptualization of implicit theories as structural components of soft skills that combine cognitive beliefs with behavioral self-regulation strategies. Furthermore, the absence of adapted Ukrainian-language psychodiagnostic tools complicates systematic empirical study and hinders the implementation of psychological technologies for developing regulatory soft skills in higher education.

Paper objective. *Adapt the implicit theories of incremental intelligence questionnaire and analyze its psychometric indicators while considering this phenomenon as a regulatory soft skill for higher education students.*

Paper main body. *The empirical study conducted during the 2024–2025 academic year involved 373 bachelor's level students from various specialties, including psychology, computer science, and economics. Psychometric analysis of the Ukrainian version of the Implicit Theories of Abilities Scale confirmed its reliability with a Cronbach's alpha coefficient of 0.673, and item-total correlations ranging from 0.61 to 0.77. The results demonstrated a predominance of average levels of growth mindset among students, with significant intergroup differences where psychology students showed the highest orientation toward incremental intelligence ($M = 30.89$), while students of economics and management showed the lowest ($M = 15.33$ and $M = 18.00$ respectively). These findings justify the need for a differentiated approach to developing regulatory soft skills within different educational programs.*

Conclusions of the research. *The study substantiates the feasibility of considering implicit theories of growing intelligence as a component of regulatory soft*

skills that ensure self-regulation of learning activities and an individual's readiness for professional development. Adaptation of the questionnaire on implicit theories of abilities confirmed its acceptable psychometric quality: the internal consistency coefficient of the scale was $\alpha = 0.673$, and the correlations of items with the total score varied within the range of $r = 0.61$ – 0.77 , which confirms the internal consistency of the methodology and the possibility of its use for research purposes in the higher education system of Ukraine.

An analysis of descriptive statistics of implicit theories of incremental intelligence in a sample of higher education seekers ($n = 373$) showed a predominance of average levels of expression, reflecting the presence of basic regulatory resources in future specialists and, at the same time, the need for their further targeted development. A comparative analysis between groups of different specialties revealed significant variability in the average values of the indicator: the highest level of implicit theories of incremental intelligence was recorded among students majoring in psychology ($M = 30.89 \pm 8.05$), intermediate values were recorded among students majoring in computer science ($M = 22.43 \pm 9.29$), while the lowest values were observed among students majoring in Economics and International Economic Relations ($M = 15.33 \pm 10.26$), Management ($M = 18.00 \pm 5.78$), and Marketing ($M = 17.00 \pm 3.88$).

The intergroup differences identified confirm the influence of educational and professional contexts on the formation of regulatory beliefs about the changeability of intelligence and the role of effort in learning activities, and justify the expediency of a differentiated approach to the development of soft skills in higher education students. The results obtained provide a scientific basis for further research into implicit theories of incremental intelligence, in-depth analysis of their links with other regulatory characteristics of personality, and the development of psychological and educational programs aimed at forming regulatory soft skills in future specialists.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасна система вищої освіти України функціонує в умовах глибоких соціально-економічних трансформацій, що актуалізують переосмислення цілей і результатів професійної підготовки майбутніх фахівців. Відповідно до положень Закону України “Про вищу освіту” (2014) та Закону України “Про освіту” (2017), ключовим орієнтиром освітнього процесу визначається формування здатності особистості до саморозвитку, адаптації до змін і навчання впродовж життя. У цьому контексті Національна рамка кваліфікацій (2020) підкреслює значущість не лише фахових знань, а й наскрізних умінь і особистісних ресурсів, що забезпечують ефективну реалізацію професійної діяльності в умовах невизначеності. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки (2022) додатково акцентує увагу на необхідності розвитку в здобувачів вищої освіти гнучких навичок як чинника їх конкурентоспроможності та професійної мобільності.

Європейський освітній простір також фіксує пріоритет soft skills як ключових компетентностей XXI століття. Зокрема у класифікації ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations) гнучкі навички розглядаються як універсальні психологічні та поведінкові ресурси, що забезпечують ефективну взаємодію, саморегуляцію та здатність до професійного розвитку незалежно від спеціальності (European Commission, 2017). Таким чином, як на національному, так і на міжнародному рівнях простежується стійка тенденція до інтеграції soft skills у результати вищої освіти.

У психологічному дискурсі soft skills дедалі частіше інтерпретуються не лише як зовнішні поведінкові прояви, а як складні інтрапсихічні утворення, що інтегрують когнітивні, мотиваційні та регулятивні компоненти особистості. У

сучасних дослідженнях гнучкі навички розглядаються як універсальний психологічний ресурс, що забезпечує професійну адаптивність, конкурентоспроможність і здатність до саморозвитку незалежно від спеціальності фахівця [3; 5; 8]. Особливе місце серед них посідають регулятивні soft skills, пов'язані зі здатністю особистості усвідомлено керувати власною діяльністю, зусиллями та ставленням до труднощів у процесі навчання і професіоналізації [14].

До таких регулятивних ресурсів належать переконання щодо власних можливостей розвитку, віра у контроль над результатами діяльності та готовність докладати зусиль для досягнення поставлених цілей. У цьому контексті одним із ключових психологічних конструктів, що відображає зазначені аспекти саморегуляції, виступають імпліцитні теорії нарощуваного інтелекту. У межах концепції К. Двек імпліцитні теорії визначаються як стійкі уявлення особистості про змінюваність або фіксованість інтелекту та здібностей, які зумовлюють навчальну мотивацію, цільові орієнтації та поведінкові стратегії у ситуаціях досягнення [11–12]. Особи, орієнтовані на нарощуваний інтелект, схильні сприймати труднощі як ресурс розвитку, демонструють вищу наполегливість і готовність до самовдосконалення, що дозволяє розглядати відповідні переконання як важливу регулятивну soft skills.

Попри значну кількість зарубіжних і вітчизняних досліджень, присвячених феномену soft skills та їхньої ролі у професійному становленні фахівців [2; 6–7], проблема психологічної операціоналізації імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту в структурі гнучких навичок залишається недостатньо розробленою. Зокрема, в українському психологічному просторі відчувається дефіцит адаптованих україномовних психодіагностичних інструментів, що дозволяли б надійно та валідно оцінювати

імпліцитні теорії нарощуваного інтелекту в здобувачів вищої освіти з урахуванням специфіки національного освітнього середовища [1].

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває завдання адаптації та психометричної перевірки опитувальників, спрямованих на діагностику імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту як регулятивної soft skills. Наявність надійного психодіагностичного інструментарію є необхідною передумовою як для поглибленого наукового аналізу даного феномену, так і для розробки ефективних програм психологічного супроводу розвитку гнучких навичок майбутніх фахівців у системі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор. У сучасних наукових дослідженнях soft skills розглядаються як важливий чинник професійної успішності, адаптивності та конкурентоспроможності фахівця в умовах динамічних змін ринку праці. У працях українських дослідників акцентується увага на тому, що гнучкі навички забезпечують ефективну інтеграцію фахових знань і особистісних ресурсів, сприяючи успішній професійній соціалізації та працевлаштуванню випускників закладів вищої освіти [2; 5; 9; 13]. Зокрема, підкреслюється значущість таких складових soft skills, як здатність до саморегуляції, відповідальність за результати діяльності та готовність до безперервного професійного розвитку.

Окремий напрям досліджень присвячений аналізу soft skills у контексті підготовки фахівців різних професійних галузей. Так, у роботах, спрямованих на вивчення розвитку гнучких навичок у майбутніх фахівців із інформаційних технологій, наголошується на необхідності формування внутрішніх регулятивних механізмів, що забезпечують самостійну постановку цілей, подолання труднощів і

стійкість до професійних викликів [2]. Подібні висновки простежуються і в дослідженнях щодо управлінської діяльності, де soft skills розглядаються як психологічна основа ефективного керівництва та прийняття рішень в умовах невизначеності [4; 6].

У зарубіжних дослідженнях soft skills також інтерпретуються як комплекс інтрапсихічних характеристик, що мають безпосередній вплив на професійну поведінку та результативність діяльності. Зокрема, підкреслюється, що гнучкі навички не є другорядним доповненням до фахових компетентностей, а виступають базовими психологічними ресурсами, які забезпечують успішне функціонування особистості у професійному середовищі [8; 10; 14]. У цьому контексті дослідники звертають увагу на складність структури soft skills та необхідність їх ґрунтовного наукового аналізу та вимірювання.

Поряд із загальним аналізом феномену soft skills, у психологічній науці сформувався окремий напрям досліджень, присвячений імпліцитним теоріям інтелекту. Класичні праці К. Двек заклали підґрунтя для розуміння імпліцитних теорій як стійких когнітивних схем, що визначають ставлення особистості до навчальних і професійних викликів, характер мотивації та поведінкові стратегії у ситуаціях досягнення [11]. Подальші дослідження підтвердили зв'язок орієнтації на нарощуваний інтелект із наполегливістю, готовністю до зусиль та позитивним ставленням до помилок як джерела розвитку [12].

Вітчизняні психологічні дослідження імпліцитних теорій зосереджуються переважно на аналізі їхньої когнітивної природи та ролі у формуванні мотиваційної сфери особистості. Зокрема, у роботах наголошується на методологічних труднощах дослідження імпліцитних переконань та необхідності чіткої операціоналізації даного феномену для подальшого емпіричного вивчення [1].

Водночас зв'язок імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту з концепцією soft skills у вітчизняних дослідженнях залишається фрагментарно представленим.

Аналіз наукових джерел засвідчує, що, попри активний інтерес до проблематики soft skills та імпліцитних теорій інтелекту, у сучасному психологічному дискурсі недостатньо уваги приділяється інтеграції їх у межах єдиної регулятивної моделі. Особливої наукової значущості набуває питання психометричного забезпечення досліджень імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту як складової регулятивних soft skills. Відсутність адаптованих та емпірично перевірених інструментів ускладнює як порівняльний аналіз результатів, так і практичне використання даного конструкту в освітній та прикладній психології.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття. Попри зростаючий науковий інтерес до проблематики soft skills та їхньої ролі у професійному становленні майбутніх фахівців, у сучасному психологічному дискурсі зберігається низка невирішених аспектів, пов'язаних із недостатньою концептуалізацією регулятивних механізмів гнучких навичок. Зокрема, імпліцитні теорії нарощуваного інтелекту рідко розглядаються як структурний компонент soft skills, що поєднує когнітивні переконання, мотиваційні установки та поведінкові стратегії саморегуляції діяльності. Водночас відсутність адаптованого та психометрично перевіреного інструментарію для діагностики імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту в українському освітньому середовищі ускладнює проведення систематичних емпіричних досліджень і стримує можливості науково обґрунтованого впровадження психотехнологій розвитку регулятивних soft skills у системі вищої освіти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є здійснення адаптації опитувальника імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту та аналіз його психометричних показників у контексті розгляду даного феномену як регулятивної soft skills здобувачів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. З метою емпіричного вивчення імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту як регулятивної soft skills було здійснено адаптацію опитувальника, спрямованого на діагностику уявлень особистості щодо змінюваності інтелекту та ролі зусиль у процесі навчальної діяльності. Адаптація методики передбачала мовно-культурне узгодження формулювань тверджень із збереженням їх концептуальної відповідності вихідній теоретичній моделі та особливостям українського освітнього середовища.

Емпіричне дослідження проводилося впродовж 2024–2025 навчального року серед здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання ХНЕУ ім. С. Кузнеця ($n = 373$), які навчаються за такими спеціальностями: С1 “Економіка та міжнародні економічні відносини” ($n = 68$), С4 “Психологія” ($n = 78$), D3 “Менеджмент” ($n = 81$), D5 “Маркетинг” ($n = 74$), F3 “Комп’ютерні науки” ($n = 72$). Така структура вибірки забезпечила можливість аналізу психометричних характеристик адаптованого опитувальника та виявлення особливостей прояву імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту в умовах різних напрямів професійної підготовки. Статистична обробка результатів була спрямована на оцінювання внутрішньої узгодженості методики та обґрунтування можливості її використання для дослідження регулятивних soft skills у системі вищої освіти.

З метою вивчення імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту серед здобувачів вищої освіти було використано

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Шкалу діагностики імпліцитних теорій здібностей, розроблену К. Двек [11] та перекладену українською мовою. Методика спрямована на оцінювання уявлень особистості щодо змінюваності здібностей, ролі зусиль та суб'єктивного контролю над результатами навчальної діяльності, що дозволяє розглядати отримані показники як індикатори регулятивної soft skills.

Психометричний аналіз опитувальника засвідчив достатній рівень

його надійності: коефіцієнт внутрішньої узгодженості (α Кронбаха) для сукупності тверджень становить 0,673. Усі пункти шкали демонструють задовільну одномоментну надійність та статистично значущі кореляції із сумарним показником, що підтверджує внутрішню узгодженість методики та обґрунтовує можливість її використання для емпіричного дослідження імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту у вибірці майбутніх фахівців (табл. 1).

Таблиця 1

Психометричні характеристики опитувальника “Імпліцитних теорій здібностей”

Твердження	α Кронбаха	r (item– total)
1. Я відчуваю, що я контролюю свої успіхи та досягнення в навчанні	0,672	0,61
2. Чим більше зусиль я докладаю для навчання, тим кращі результати	0,671	0,63
3. Що б я не робив, навряд чи зможу вчитися краще	0,673	0,64
4. Я відчуваю себе багато в чому відповідальним за свої успіхи в навчанні в університеті	0,672	0,61
5. Те, наскільки добре я встигаю в навчанні, часто залежить від везіння, зовнішніх факторів	0,671	0,62
6. Я мало що можу зробити, щоб вплинути на результати свого навчання	0,673	0,69
7. Якщо я погано встигаю за якимось курсом, причина зазвичай у тому, що я не доклав достатніх зусиль для його вивчення	0,672	0,64
8. Мої оцінки в цілому залежать від речей, що знаходяться поза моїм контролем і я, насправді, мало що можу зробити, щоб їх змінити	0,671	0,64
9. Я вірю, що можу успішно вчитися за обраним фахом	0,672	0,74
10. Я впевнений, що зможу закінчити університет із червоним дипломом	0,671	0,77
11. Я вірю, що результати мого навчання повністю залежать від мене	0,673	0,68
12. Я вірю, що наступного року я зможу покращити свої навчальні досягнення	0,672	0,69

Примітка: α — коефіцієнт внутрішньої узгодженості (α Кронбаха); r (item–total) — кореляція пункту із сумарним показником шкали.

Психометричний аналіз адаптованого опитувальника імпліцитних теорій здібностей засвідчив достатній рівень його внутрішньої узгодженості. Загальний коефіцієнт надійності шкали (α Кронбаха) становить 0,673, що відповідає допустимим значенням для дослідницьких методик соціально-психологічного спрямування. Аналіз кореляцій пунктів із сумарним показником шкали показав, що всі твердження мають задовільні та статистично значущі значення r (item–total), які варіюють у межах від 0,61 до 0,77. Найвищі кореляційні показники зафіксовано

для тверджень, пов'язаних із вірою у власні навчальні можливості та досягнення академічних цілей, що свідчить про їхню провідну роль у структурі вимірюваного конструкту. Отримані результати підтверджують внутрішню узгодженість опитувальника та обґрунтовують можливість його використання для емпіричного дослідження імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту як регулятивної soft skills у вибірці майбутніх фахівців.

Аналіз описових статистик показників імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту дозволив

охарактеризувати рівні їх вираженості у вибірці майбутніх фахівців. Узагальнені результати свідчать про переважання середніх значень показника, що вказує на помірно сформовану орієнтацію респондентів на змінюваність інтелекту та роль зусиль у досягненні навчальних результатів. Такий рівень вираженості відображає наявність у здобувачів вищої освіти базових регулятивних ресурсів, водночас залишаючи простір для їхнього подальшого розвитку в освітньому процесі.

Розподіл індивідуальних показників за рівнями засвідчив наявність груп здобувачів із високим, середнім та низьким рівнем вираженості імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту. Високі значення характеризують респондентів, які демонструють стійку віру у можливість розвитку власних здібностей, готовність докладати зусиль і брати відповідальність

за результати навчання. Низький рівень, навпаки, пов'язаний із переважанням уявлень про зовнішню зумовленість навчальних досягнень та обмежену можливість впливу на власні результати. Отримані дані підтверджують доцільність використання адаптованого опитувальника для диференціації рівнів вираженості регулятивної soft skills та створюють підґрунтя для подальшого аналізу міжгрупових відмінностей.

З метою поглибленого аналізу особливостей прояву імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту було здійснено порівняння показників у групах здобувачів вищої освіти різних спеціальностей. Такий підхід дозволив виявити специфіку сформованості регулятивної soft skills залежно від напряму професійної підготовки та оцінити наявність міжгрупових відмінностей. Узагальнені результати порівняльного аналізу представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Показники імпліцитних теорій інтелекту у здобувачів різних спеціальностей

Показники	Групи досліджуваних за спеціальностями					Н
	C1	C4	D3	D5	F3	
Імпліцитні теорії інтелекту	15,33±10,26	30,89±8,05	18,00±5,78	17,00±3,88	22,43±9,29	37,75

Примітка: $M \pm SD$ — середнє значення та стандартне відхилення показника імпліцитних теорій інтелекту; Н — узагальнений середній показник імпліцитних теорій інтелекту за всією вибіркою; C1 — “Економіка та міжнародні економічні відносини”; C4 — “Психологія”; D3 — “Менеджмент”; D5 — “Маркетинг”; F3 — “Комп’ютерні науки”.

Аналіз показників імпліцитних теорій інтелекту у здобувачів різних спеціальностей засвідчив наявність помітних міжгрупових відмінностей (табл. 2). Отримані середні значення вказують на неоднорідність сформованості орієнтації на нарощуваний інтелект залежно від напряму професійної підготовки. Розмах середніх показників є досить значним, від 15,33 балів до 30,89 балів, що свідчить про різний рівень регулятивних переконань щодо змінюваності інтелекту та ролі зусиль у навчальній діяльності.

Найвищий середній показник імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту зафіксовано у здобувачів спеціальності C4

“Психологія” ($M = 30,89 \pm 8,05$). Це свідчить про виражену орієнтацію на можливість розвитку власних здібностей, прийняття відповідальності за результати навчання та готовність докладати зусиль для досягнення академічних цілей. Водночас порівняно менше стандартне відхилення у цій групі вказує на відносну однорідність відповідних переконань серед майбутніх психологів, що може бути зумовлено специфікою навчального контенту, зорієнтованого на саморефлексію, особистісний розвиток і розуміння психологічних механізмів навчання.

Проміжні значення показників імпліцитних теорій інтелекту виявлено у здобувачів спеціальності F3 “Комп’ютерні

науки” ($M = 22,43 \pm 9,29$). Такий рівень свідчить про наявність у майбутніх фахівців технічного профілю помірно сформованих переконань щодо можливості розвитку інтелектуальних здібностей, однак із суттєвою варіативністю індивідуальних значень. Підвищене стандартне відхилення може відображати різний навчальний досвід, рівень упевненості у власних можливостях та неоднакове сприйняття ролі зусиль у досягненні результатів серед представників цієї спеціальності.

Найнижчі середні показники зафіксовано у здобувачів спеціальностей С1 “Економіка та міжнародні економічні відносини” ($M = 15,33 \pm 10,26$), D3 “Менеджмент” ($M = 18,00 \pm 5,78$) та D5 “Маркетинг” ($M = 17,00 \pm 3,88$). Це свідчить про менш виражену орієнтацію на нарошуваний інтелект і більшу схильність до сприйняття навчальних досягнень як зумовлених зовнішніми чинниками або стабільними індивідуальними властивостями. Виявлені відмінності можуть бути пов’язані зі специфікою професійної соціалізації та домінуванням у навчальному процесі цих спеціальностей результативно-орієнтованих критеріїв оцінювання, що не завжди сприяють формуванню регулятивних переконань щодо розвитку здібностей. Отримані дані підтверджують необхідність диференційованого підходу до розвитку регулятивних soft skills у межах різних освітніх програм.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отримані результати дослідження дозволяють зробити висновок, що імпліцитні теорії нарошуваного інтелекту можуть розглядатися як важлива складова регулятивних soft skills у структурі психологічних ресурсів майбутніх фахівців. Теоретичний аналіз підтвердив доцільність інтеграції даного конструкту в сучасні підходи до розуміння гнучких навичок як інтрапсихічних утворень, що забезпечують саморегуляцію діяльності,

стійкість до труднощів і готовність до професійного розвитку. У цьому контексті імпліцитні теорії нарошуваного інтелекту постають не лише як когнітивні переконання, а як регулятивний механізм, що визначає ставлення особистості до навчальних і професійних викликів.

Проведений психометричний аналіз адаптованого опитувальника імпліцитних теорій здібностей засвідчив його достатню надійність і внутрішню узгодженість, що обґрунтовує можливість використання методики для дослідницьких цілей у системі вищої освіти України. Отримані показники коефіцієнта α Кронбаха та кореляцій пунктів із сумарною шкалою підтверджують цілісність вимірюваного конструкту й адекватність операціоналізації імпліцитних теорій нарошуваного інтелекту як регулятивної soft skills. Це створює методологічне підґрунтя для подальших емпіричних досліджень, спрямованих на вивчення психологічних механізмів формування гнучких навичок у майбутніх фахівців.

Аналіз міжгрупових відмінностей виявив неоднорідність сформованості імпліцитних теорій нарошуваного інтелекту залежно від напряму професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Найвищі показники зафіксовано у здобувачів спеціальності “Психологія”, тоді як у представників економічних, управлінських і маркетингових спеціальностей простежується менш виражена орієнтація на змінюваність інтелекту та роль зусиль у навчальній діяльності. Отримані дані свідчать про доцільність диференційованого підходу до розвитку регулятивних soft skills у межах різних освітніх програм та врахування психологічних особливостей професійної соціалізації здобувачів.

Перспективи подальших досліджень убачаються у розширенні психометричного аналізу опитувальника з використанням методів факторного аналізу та перевірки його конструктної валідності, а також у

вивченні зв'язків імпліцитних теорій нарощуваного інтелекту з іншими складовими soft skills: саморегуляцією, академічною мотивацією, життєстійкістю та професійною ідентичністю. Практично значущим напрямом подальших робіт є

розробка й апробація психолого-освітніх програм, спрямованих на формування регулятивних переконань щодо розвитку здібностей як чинника підвищення адаптивності та конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Список літератури:

1. Горбунова В. В. Проблеми дослідження імпліцитних теорій. *Соціальна психологія*. 2008. № 4. С. 17–28. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/4034/1/16.pdf>.

2. Іванова Л. В., Скорнякова О. В. “Soft skills” як важлива складова конкурентоспроможності фахівця з інформаційних технологій. *Young Scientis*. 2018. № 12. С. 83–87. URL: <http://molodyucheny.in.ua/files/journal/2018/12/22.pdf>.

3. Коваль К. О. Розвиток “Soft skills” у студентів — один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник ВПІ*. 2015. Вип. 2. С. 162–167. URL: <https://visnyk.vntu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/827>.

4. Махначова Н. М., Мідляр А. К. “Soft skills” керівника підприємства. *Електронне видання*. 2017. URL: <http://global-national.in.ua/issue-17-2017/26-vipusk-16-kviten-2017-r-2/3140-makhnachova-n-m-midlyar-a-k-soft-skills-kerivnika-pidpriemstva>.

5. Наход С. А. Значущість “Soft skills” для професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. № 63. С. 131–135.

6. Повстин О. В., Козяр М. М. Значення “Soft skills” у формуванні управлінської компетентності фахівців у галузі безпеки людини. *Вісник ЛДУБЖД*. 2019. Вип. 20. С. 122–127. URL: <https://doi.org/10.32447/20784643.20.2019.19>.

7. Смагіна Т. М., Шуневич О. М. Умови розвитку гнучких навичок (soft skills) педагогів у процесі навчання на курсах підвищення кваліфікації. *Український педагогічний журнал*. 2019 № 2. С. 73–80. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-73-80>.

8. Appleby D. C. The soft skills college students need to succeed now and in the future. Transferable skills for success in college and the workplace. *American Psychological Association*. Retrieved from. 2017 URL: <https://www.apa.org/ed/precollege/psn/2017/09/soft-skills>.

9. Bogdan Zh. B. Psychology of Soft Skills of the Future Specialist : monograph. Kharkiv : S. Kuznets KhNUE. 2025. 214 p. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/36011>.

10. Chaudhari T. Soft Skills: Types, Characteristics and Importance. *Journal of Commerce & Trade*. 2022 URL: <https://doi.org/10.26703/JCT.v16i2-2.9-12>.

11. Dweck C. S. Self-theories: Their role in motivation, personality, and development. *Philadelphia: Psychology Press, Taylor & Francis Group*. 1999 195 p.

12. Dweck C. S. Mindsets and Human Nature: Promoting Change in the Middle East, the Schoolyard, the Racial Divide, and Willpower. *American Psychologist*. 2012. P. 614–622. URL: <http://dx.doi.org/10.1037/a0029783>.

13. Iorio S., Cilione M., Martini M., Tofani M., Gazzaniga V. Soft Skills Are Hard Skills — A Historical Perspective. *Medicina*. 2022. № 58. 1044 p. URL: <https://doi.org/10.3390/medicina58081044>.

14. Vasanthakumari S. Soft skills and its application in work place. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 2019 Vol. 3. P. 66–72. URL: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2019.3.2.0057>.

References:

1. Horbunova V. V. Problemy doslidzhennia implitsytnykh teorii [Challenges in researching implicit theories]. *Sotsialna psykholohiia*. 2008. No. 4. pp. 17–28.

Available at: <https://eprints.zu.edu.ua/4034/1/16.pdf>.

2. Ivanova L. V., Skorniakova O. V. “Soft skills” yak vazhlyva skladova konkurentospromozhnosti fakhivtsia z informatsiinykh tekhnolohii [“Soft skills” as a key component of an IT professional’s competitiveness]. *Young Scientis*. 2018. No. 12. pp. 83–87. Available at: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/12/22.pdf>.

3. Koval K. O. Rozvytok “Soft skills” u studentiv — ody z vazhlyvykh chynnykiv pratsevlashtuvannia [The development of soft skills among students is one of the key factors in securing employment]. *Visnyk VPI*. 2015. Issue. 2. pp. 162–167. Available at: <https://visnyk.vntu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/827>.

4. Makhnachova N. M., Midliar A. K. “Soft skills” kerivnyka pidpriemstva [A manager’s soft skills]. *Elektronne vydannia*. 2017. URL: <http://global-national.in.ua/issue-17-2017/26-vipusk-16-kviten-2017-r-2/3140-makhnachova-n-m-midliar-a-k-soft-skills-kerivnika-pidpriemstva>.

5. Nakhod S. A. Znachushchist “Soft skills” dlia profesiinoho stanovlennia maibutnikh fakhivtsiv sotsionomichnykh profesii [The importance of ‘soft skills’ for the professional development of future specialists in socio-economic professions]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. Drahomanova*. No. 63. pp. 131–135.

6. Povstyn O. V., Koziar M. M. Znachennia “Soft skills” u formuvanni upravlinskoi kompetentnosti fakhivtsiv u haluzi bezpeky liudyny [The importance of ‘soft skills’ in developing managerial competence among professionals in the field of human safety]. *Visnyk LDUBZhd*. 2019. Issue. 20. pp. 122–127. Available at: <https://doi.org/10.32447/20784643.20.2019.19>.

7. Smahina T. M., Shunevych O. M. Umovy rozvytku hnuchkykh navychok (soft skills) pedahohiv u protsesi navchannia na kursakh pidvyshchennia kvalifikatsii [Conditions for the development of teachers’ soft skills during professional development courses.]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*. 2019 No. 2. pp. 73–80. Available at: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-73-80>.

8. Appleby D. C. The soft skills college students need to succeed now and in the future. Transferable skills for success in college and the workplace. *American Psychological Association*. Retrieved from. 2017. Available at: <https://www.apa.org/ed/precollege/psn/2017/09/soft-skills>.

9. Bogdan Zh. B. Psychology of Soft Skills of the Future Specialist : monograph. Kharkiv : S. Kuznets KhNUE. 2025. 214 p. Available at: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/36011>.

10. Chaudhari T. Soft Skills: Types, Characteristics and Importance. *Journal of Commerce & Trade*. 2022 Available at: <https://doi.org/10.26703/JCT.v16i2-2.9-12>.

11. Dweck C. S. Self-theories: Their role in motivation, personality, and development. *Philadelphia: Psychology Press, Taylor & Francis Group*. 1999 195 p.

12. Dweck C. S. Mindsets and Human Nature: Promoting Change in the Middle East, the Schoolyard, the Racial Divide, and Willpower. *American Psychologist*. 2012. pp. 614–622. Available at: <http://dx.doi.org/10.1037/a0029783>.

13. Iorio S., Cilione M., Martini M., Tofani M., Gazzaniga V. Soft Skills Are Hard Skills — A Historical Perspective. *Medicina*. 2022. No. 58. 1044 p. Available at: <https://doi.org/10.3390/medicina58081044>.

14. Vasanthakumari S. Soft skills and its application in work place. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 2019 Vol. 3. pp. 66–72. Available at: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2019.3.2.0057>.

Стаття надійшла до редакції 27.01.2026